

06 - Duyên Khởi

Kalama tri ân đh Nguyễn Thị Ngọc Ánh ghi chép.

[21/06/2025 - 01:37 - anhlibrary]

Sư ơi, nguyên một cái dòng tâm thức nó dài vậy mà tại sao có một khúc này Thiện ác hủ Su? Tôi hỏi cô thế này. Hồi này tôi có hỏi cô chuyện đầu tiên là tài sản ả. Tài sản ả là tài sản mà mình không cân được đúng không? Nếu mà cân thì nó cũng không có bao nhiêu hết, nhưng mà nó có phải là quyết định toàn bộ gia tài của cô không?

Tuy rằng nó ít thiệt nhưng mà thấy nó ít nhưng mà thật ra nó không có phải là thiếu, nó không phải là nhỏ. Thấy nó ít nhưng không phải là nhỏ. Tại vì cô biết Tâm sanh diệt rất là nhanh, trong một phút như vậy đó, tại cái đoạn này nó tới 7 thứ lận, cái chặn này tới 7 sát na lận. Mà trong 1 giây đồng hồ, trong Kinh nói một giây có tới mấy triệu cái 7 này lận, hồi này tôi viết tắt, tôi viết có 1 cái, thật ra nó tới 7 sát na, tại vì mỗi cái tròn này là 1 sát na, riêng cái ông này là 7, mà chẳng lẽ bây giờ tôi viết 7 chỉ cho nó mệt. Thì cô biết trong Kinh nói một giây đồng hồ nó có tới hàng triệu cái số 7 này lận, vậy nhiều ít? cho nên mình thấy ít nhiều là so với mỗi cái chuỗi này nó ít thiệt. Nhưng mà trong thực tế chính cái ông này là ông tạo ra mấy cái này. Còn nói cách khác, cô biết con tinh trùng đúng không? cái con đó tuy nó nhỏ thiệt, nhưng mà nó là nguồn gốc của con người đúng không? và chính nó là Hitler, là Mao Trạch Đông, là Pol Pot từ cái con này ra đúng không? mà trong cơ thể đàn ông, cái chỗ mà nó chứa tinh trùng nó nhiều hay ít so với tổng cái trọng lượng của mình, ít đúng không? cô Biết cái đó không? mà nó là gốc của nhân loại đúng không? chứ đâu có cần chứa phải đầy người mình, đâu có cần, nó chỉ cần một cái túi nhỏ trong cơ thể của đàn ông thôi. Bây giờ hiểu chưa? Còn nếu mà cô thấy cô không hiểu thì cô về cô cặp với cái ông nào ngon ngon, cô coi cái khả năng đẻ của cô tới đâu cô mới hiểu, nó lớn chuyện thế nào cô hiểu không? Tuy nó nhỏ nó quyết định hết tất cả. Tôi đã ví dụ cho cô là tài sản ả của cô đem cân thì không có bao nhiêu hết nhưng mà nó lớn chuyện lắm.

Bây giờ qua tới điện, trong nhà cô có đồng ý với tôi điện cúp cái là thế giới này bị đình trệ cô biết không? mà cô thấy mấy cọng dây điện rất là đơn giản, cô thấy không?, cọng có chút xíu, bây giờ tôi cắt tôi bỏ nha, tôi mà cắt dây điện một cái là nhà này đẹp luôn cái nhà này hiểu không?

Rồi bây giờ qua tới chất nổ, cái nhà bự cỡ nào không biết, tôi chơi TNT tôi quất cho mày 20kg là cái nhà này nó chỉ còn lại bột mì, có biết TNT không? có biết TNT không? nó mạnh dữ lắm, 20kg là cái nhà này nó thành bột mì liền.

Cái tiếp theo là thuốc độc, cô biết nguyên cái triều đại Hán, Đường, Tống, Nguyên, Minh, Thanh nó chỉ kết thúc bằng thuốc độc, cô biết cái đó không? tức là cô thuốc hoàng đế là triều đại thay đổi, cô biết chuyện đó không? thuốc độc đâu cần nhiều, chơi cho mày chừng 5cc thôi là triều đại thay đổi, đúng không? cung điện tùm lum, chỉ cần 5cc thôi cho thằng vua lên đường, xong, bây giờ thấy ít hay nhiều. Như vậy ít hay nhiều, cô làm ơn cơ bỏ cái suy nghĩ ít nhiều dùm tôi, vấn đề nó là cái gì? Trong Đạo Phật thông minh lắm, Phật đặt vấn đề là cái gì? nó quan trọng hơn nhiều hay ít. Cô biết không, nguyên cái dòng sinh tử của cô kết thúc bằng một Tâm sát na đạo cô biết chuyện đó không? Khi mà cô đắc được tứ đạo rồi, cái thời gian mà xuất hiện tứ đạo này nó chỉ là một sát na thôi. Nó chấm dứt toàn bộ phiền não và sanh tử chỉ một sát na một, hoặc là cô biết cái cầu dao? cái cầu dao, tôi nắm tôi kéo, tôi kéo cái cầu dao một cái là bệnh viện, chợ búa, nhà hàng, khách sạn, nó ban hành hết, chỉ cần tôi là công ty điện lực tôi nắm cầu dao tôi kéo, xong hết, xong chưa.

Như vậy thì mình học đạo mình mới bỏ cái tư tưởng cho rằng cái này lớn, cái kia nhỏ, cái này nhiều, cái kia ít, cái này dài, cái kia ngắn. Mà quan trọng nó là cái gì? Phải không? cho nên nói là tại sao mình học đạo mình mới bỏ quan điểm nhị biên, biết nhị biên không? là duơ, là đối đãi. Có nghĩa là dài ngắn, mập ốm, cao thấp, trên dưới, trong ngoài, trắng đen, mấy cái đó không quan trọng, quan trọng đó là cái gì?[4:34]

[23/06/2025 - 01:50 - anhlibrary]

Như vậy thì mỗi một cái niệm thiện ác khi mà xuất hiện nó để lại cho mình tổng cộng là hai thứ quả: thứ nhất là Quả Bình sinh và thứ hai là Quả Tục sinh, nhớ chưa?

- Quả Tục sinh là cái Tâm đầu thai.

- Quả Bình sinh là hoạt động của 6 Căn ngay sau lúc tái sanh, gọi là quả Bình sinh, từ đó quả Bình sinh kéo dài cho đến lúc mạng chung, cho đến lúc cận tử.

Sẵn tôi hỏi luôn, các vị có đồng ý với tôi có những lúc mà thức dậy nó vô có, vô duyên nó rất là vui không có chuyện gì hết, có. Rồi có những bữa mình dậy mình chưa có bị gì hết mà trong người nó bực mình, nó sốt, sao? Không phải bệnh nha, cái tâm nó ái nấy cái gì đó, là quả xấu quá khứ.

Bây giờ mình ôn trở lại. Cái làm cho mình buồn là cảnh pháp do nghiệp tạo. Cái tiền nghiệp nó tác động cho mình liên tưởng đến những cái chuyện buồn và vì nó quá là nhanh và quá ngắn cho nên mình không biết mình buồn chuyện gì? Thật ra lúc đó đã có cảnh rồi.

Có hai loại, một loại cảnh pháp thuần túy, một loại cảnh pháp xuất pháp từ cảnh ngũ, cảnh pháp có hai loại:

- Cảnh pháp thuần túy, là một loại cảnh pháp không dựa trên 5...thí dụ như bây giờ tôi suy nghĩ về triết học, về chính trị, về đường lối này nọ là thuần túy cảnh pháp. Bản thân cái tâm hữu phần nó, cảnh hữu phần là cảnh quá khứ, cảnh cận tử quá khứ, rồi.

Còn cái chuyện mà ngay bây giờ tôi buồn đó, cái buồn bây giờ đó là cảnh pháp hiện tại, mà cảnh pháp hiện tại nó đi ra từ đâu? Nó đi ra từ tác động của sinh lý hoặc là từ thời tiết, nghe kịp không? từ thời tiết, từ sinh lý và vì tôi thiếu Chánh niệm cho nên tôi không có biết tại sao tôi buồn. Thật ra không có pháp nào mà không có Duyên hết, nghe hiểu tôi nói không? không có gì trên đời này là không có Duyên, nhưng do tôi thất niệm cho nên tôi không biết tại sao tôi buồn, hoặc là không biết tại sao hôm nay tôi vui. Nếu mà mình có một Chánh niệm thì mình biết tại sao mình khó chịu, tại sao từ sáng giờ mình bực, mà tại vì thời tiết, khí hậu hoặc do người nó không được khỏe, đó là kiếp hiện tại. Nhưng mà nó có trường hợp vậy. Sở dĩ cô nói nghiệp quá khứ thì thế này, do nghiệp quá khứ nó khiến cho đời này mình nghĩ toàn là chuyện buồn không à. Cái người mà phước nhiều họ suy nghĩ rất là lạc quan. Thí dụ như người mà tái sinh bằng cái tâm thọ hỷ họ vui hoài, bởi vì do cái phước quá khứ khiến họ nghĩ toàn là chuyện vui không. Quả bình sinh qua 6 Căn.

Cái dòng Tâm thức mình thường ngày đó, thông thường khi 6 Căn không có cảnh gì đặc biệt, không có gì để nhìn, không có gì để nghe thì nó toàn là Bhavaṅga không, hiểu không? lúc mình ngủ thì Bhavaṅga, nhưng khi mình thức thì cái Bhavaṅga này nó kéo dài được một đôi, nói một đôi nhưng thật ra nó là “n” thì lúc bấy giờ con mắt mình nó làm việc, khi con mắt nó làm việc, bản thân con mắt không thiện, không ác.

Theo A Tỳ Đàm nói trước khi con mắt nó làm việc thì có một cái “Khai ngũ môn” có nghĩa là một cái Tâm nó mở cửa cho cái Tâm nhãn thức làm việc. Cái này tôi chỉ nói cho hiểu thôi. Còn cô muốn nhớ thì phải đọc sách thôi. Sau cái Khai ngũ môn là mới tới con mắt làm việc hay lỗ tai làm việc.

Cái số 5 này tượng trưng cho 5 Căn. Sau khi con mắt hoặc lỗ tai, bây giờ nói con mắt cho nó dễ.

Sau khi con mắt nó nhìn thấy cái gì đó xong, mình không có học mình cứ tưởng là thấy là buồn vui liền, không phải. Con mắt nó chụp cái hình đó, nó không biết đó là cái gì, hiểu không? con mắt nó chưa biết cái đó là cái gì hết? thì sau khi con mắt nó chụp hình xong, nó phải đưa vô cái tiếp thu (receptive, receive hay là reception), xong chưa? Sau cái reception tới cái Tâm sở thứ hai là Tâm quan sát (observation), sau cái quan sát (observation) xong, nó tới tiếp cái nữa là determination tức là Tâm quyết định, nó xác định đó là cái gì, determination? Sau khi mà nó xác định là cái gì, thì nó mới xảy ra một loạt Tâm 7 sát na thiện hay là ác. Nếu mà cái cảnh đó quá rõ thì ngay sau thiện ác này, nó xuất hiện 2 cái sát na nữa, gọi là thập di. Sau 2 sát na thập di này, nó mới quay trở lại Bhavaṅga như cũ. Còn cái chuyện nó trở lại bao lâu thì tùy, hiểu không? nó bất định vì nó xen kẻ mà, lúc dài, lúc ngắn. Nghe cái này mới quan trọng.

Tại sao có hiện tượng trí nhanh và trí chậm là bởi vì cái người trí nhanh cái Bhavaṅga xen kẻ nó ít, nên họ suy nghĩ rất là mau.

Người trí chậm cái Bhavaṅga nó xen kẻ rất là nhiều, chưa kể là nó còn xen kẻ cái khác nữa. Ngoài cái Bhavaṅga xen kẻ ra nó còn rất là nhiều thứ khác, thí dụ như là nó xen kẻ phiền não.

Thí dụ cô nghe tôi giảng cô không hiểu, cô nảy ra cái Tâm thất vọng, nảy ra các Tâm bực mình, hoặc thí dụ như bây giờ cô đang học với người mà cô thương, cô yêu thích khi người đó giảng cái phần này hiểu thì ít mà cái phần cô ái thì nhiều. Thí dụ như cho tôi học với con nhỏ hoa hậu nào đó

đi, nó giảng thì nó giảng tôi có nghe, tôi cứ dòm nó hoài, dòm bàn tay, bàn chân, dòm trên, dòm dưới...tùm lum hết, hiểu không? cho nên cái trí tôi nó chậm, nó chậm là nhiều lý do lắm:

- Một là nó xen kẻ bởi các Bhavaṅga quá nhiều.
- Trường hợp hai là nó bị xen kẻ bởi phiền não
- Hoặc là nó bị phân tâm, nó nghĩ qua chuyện khác, nghe kịp không?

Nó bị phân tâm nghĩ chuyện khác. Hoặc là bị xen kẻ bởi phiền não. Vậy có ba trường hợp:

- Một là phân tâm.
- Trường hợp hai là bị xen kẻ bởi phiền não.
- Ba là Bhavaṅga xen kẻ quá nhiều.

Ba trường hợp này và Bhavaṅga này là quả quá khứ nhớ không. Chính ba điều kiện trên khiến suy nghĩ của ta chậm đi. Khiến ta chậm hiểu vấn đề. Nhưng thật ra nó thiếu tập trung có ba trường hợp: Một là do phân tâm, nghĩ chuyện khác, hai là bị phiền não xen vào. Ba là Bhavaṅga xen vào quá nhiều.

Cái số 5 này tượng trưng cho cái gì? Khai ngũ môn, cái Tâm nó có trách nhiệm mở cửa cho 5 Căn làm việc, thì cái đây là thấy, nghe, ngửi, nếm, chạm. Có nghĩa là cái dòng Bhavaṅga đang xuất hiện, thì có cái gì để nhìn thì nó có Khai ngũ môn (5K) xuất hiện. Bắt đầu dòng suy nghĩ thì không phải là 5K mà nó là Khai ý môn (KY), nó mở cửa cho một cái suy nghĩ cái vấn đề trừu tượng.

Bắt đầu một dòng suy nghĩ về cái đề tài trừu tượng thì nó sẽ có một cái Tâm sở mang tên là khai ý môn.

Bắt đầu công việc của 5 giác quan vật chất thì nó có một cái gọi là Khai Ngũ Môn xuất hiện.

Bắt đầu một loạt suy nghĩ về trừu tượng (KY). Còn cái K5 là nó mở cửa cho cái gì? cho 5 giác quan cụ thể diễn hình.

Nói một cách khác có hai cánh cửa.

- Một cánh cửa mở ra để biết cảnh trừu tượng (KY).
- Một cánh cửa mở ra để biết cảnh cụ thể (K5).

Tôi nhắc lại:

- Bhavaṅga này là quả quá khứ.
- Khai ý môn này là Tâm hiện tại không thiện, không ác. Nhưng mà bản thân mấy cái Tâm thấy, nghe, ngửi nó là quả quá khứ.

Do quả quá khứ mà nay lục căn ta biết 6 Trần Như ý hay Bất toại. Có nghĩa là do quả quá khứ mà bây giờ sanh ra cô ăn được cái món mà cô muốn. Giàu nghèo nó chỉ là 6 trần thôi. Giàu hay nghèo chỉ là 6 Trần. Cái thằng nhà nghèo thì nó không có nhiều cái lựa chọn trong cái mà thấy, nghe ngửi, nó phải chấp nhận cái mà nó thấy...bây giờ tôi hỏi cô nè, nhà cấp bốn trong khu ổ chuột có thằng nào thích không? nhưng vì không có sự lựa chọn. Nhưng còn cô khu Phú mỹ Hưng cô còn chê mà, cô thấy chưa? Như vậy thì 6 Trần của cô là 6 Trần như ý, còn cái thằng lao động ở xóm ổ chuột là 6 Trần phần lớn là bất toại.

- 6 Căn mà nhận biết Trần bất toại là do quả xấu đời trước.
- 6 Căn mà nhận biết 6 Trần như ý là do quả lành đời trước.
- Người không tu hành khi 6 Căn biết 6 Trần bất toại (do quả xấu đời trước) thì có Tâm bất mãn, đối kháng, tạo thêm nghiệp xấu đời sau.
- Người không tu hành khi 6 Căn biết 6 Trần Như ý thì khởi Tâm tham tiếp tục tạo quả xấu đời sau.
- Người có tu hành trước Trần cảnh bất toại hay như ý nào cũng đều nhận biết bằng Chánh niệm nên quả xấu hay quả tốt đều là điều kiện để gieo nhân tốt.

Tức là người không có tu thì khi 6 Căn biết 6 Trần bất toại thì Tâm sân. Khi 6 Căn biết 6 Trần như ý thì Tâm tham. Như vậy thì sao ta? Có nghĩa là đối với người không có tu thì họ nhận quả lành hay quả ác cũng đều nhận bằng Tâm bất thiện hết. Còn người có tu đâu nhận quả lành hay quả ác họ cũng đều tạo ra nhân tốt.

Đó là lý do vì đâu ta phải tu Chánh niệm.

Tâm thức là một dòng chảy với nhiều giọt nước và các thành phần hỗn hợp trong đó. Cái này hiểu không? đây là thí dụ. Nói vậy có nghĩa là xét trên Tâm lý hay Sinh lý trong cái gọi là chúng sanh không có chi là một thực thể đơn thuần.

Thân và Tâm đều được cấu tạo bởi nhiều thành tố và liên tục sanh diệt thay đổi. Chỉ có người tu tập Tuệ quán (có niệm và tuệ) mới trực tiếp thấy ra điều này, không thông qua sách vở hay lời thuyết giảng của người khác.

Chính nhận thức trực tiếp này mới giúp ta từng bước lìa bỏ ảo tưởng về bản thân và thế giới để thấy rằng trên đời thực ra không có gì đáng để thích hay ghét. Bởi ta không thể nặng lòng với một bùm bọt nước hay một đám khói hư ảo. Ta nặng lòng thích hay ghét cái gì đó chỉ vì còn thấy nó là quan trọng, là một thực thể (substant) giá trị hoặc quan trọng, đầu tiêu cực hay tích cực.

Bởi vì khi mà tôi quan trọng cái câu chữ của cô thì lúc bấy giờ câu chữ đó, tôi coi nặng cái giá trị tiêu cực. Khi cô khen tôi, tôi thấy thích, tôi thấy cái lời khen đó có một cái giá trị tích cực. Nhưng mà hai cái tiêu và tích đó, nó chỉ có ở người có ảo tưởng thôi. Chứ khi mình thấy mọi thứ nó chỉ chớp nhoáng, chớp nhoáng thì ở đó nó không có giá trị gì cả, tất cả nó chỉ là chớp nhoáng thôi. Bởi vậy nó có một lý do rất là sâu kín là tại sao tôi thích xài đồ inox, xài đồ titan là vì nó không có hư, còn ba cái đồ sắt, tôi về tôi đem mấy cái cây tôi về tôi tưởng mấy cái inox, tôi đi tôi không có đem cục nam châm, nó sét rồi, hôm qua tôi mới vừa coi, thấy nó sét rồi, mà cầm nó là inox mà bây giờ nó sét rồi, tôi không biết là cái gì mà nó sét, trời ơi nó chán, trong khi mấy cái đồ inox của tôi để thiên thu, ở bên tôi có cái bàn dây vậy nè, cái đó về là tôi tháo được, có đồ ráp, đem về Kalama để ngoài sân đó. Hoặc là tôi tính lấy cái đó làm cái bực nói chuyện của mấy diễn giả pháp sư, hay về để cái bực mình gắn đó, còn không nữa để ngoài vườn, chất thực phẩm lên để cho Chư Tăng, Phật tử đi ngang, người ta lấy cái đồ đó để bát. Tôi tính vậy đó, để ngoài vườn không có đẹp vô, để thiên thu ngoài vườn luôn không có cần, còn bằng gỗ cũng hư, bằng sắt cũng hư, bằng cái gì cũng hư hết, còn cái này tôi để ngoài vườn, để chết luôn ngoài vườn, rồi cái chỗ đó tôi để nguyên cái chỗ để thực phẩm lên, tới giờ Chư tăng đi ngang, tại mai một sẽ có lúc Chư Tăng có lúc không ăn buffet mà ăn đi bát. Tôi muốn vậy lắm, tôi rất là muốn bà con có chuyện làm phước. Nguyên cái vườn Kalama hình chữ nhật tôi sẽ làm cho 4, 6 hoặc là 8. 4 thì ít quá, tôi cho 6 trạm đi Bát, 8 trạm đi Bát. Tức là mỗi chỗ có cái bàn, còn không nữa mình giảm còn 4, có nghĩa là Chư Tăng depart từ đây, nhận ở đây chút rồi qua đây chút, đi đây chút, đi đây chút... rồi về ăn ở đây. Và tôi cũng muốn hành giả là mai một ăn buffet cũng vậy, sáng bắt đầu đi buffet, tôi không biết cốc quý vị ở đâu, nhưng mỗi khi ăn, quý vị tập trung về một góc, mình mới đi kinh hành, tại sao vậy? cho quý vị đói, đi hết miếng đất tôi mới cho ăn, đi kinh hành chánh niệm đi từ từ về tới đây rồi vô đây nhận đồ ăn, nhận xong, ăn xong mới tan về muôn hướng, ai về cốc này. Nhưng mà tất cả khi xuất phát đi lấy thực phẩm phải về góc này hết. Trước khi lấy hoặc sau khi lấy, chắc đứng đây lấy quá, đi một vòng vậy nè, đi kinh hành một vòng mới vô đây lấy đồ ăn, ăn không cần tụng kinh nhiều, chỉ đọc một lời tri ơn thôi.

- Tri ơn Tam Bảo.

- Tri ơn chúng sanh.

- Tri ơn nguồn thực phẩm. Tức là nguồn thực phẩm này được tái tạo bởi đất trời, bởi tín tâm của Phật tử và rốt ráo nhất là được chế tạo bởi bốn Đại. Thực phẩm này nuôi dưỡng tám thân bốn Đại này. Với sự nuôi dưỡng ấy ta không tu tập thì ta chỉ nuôi lớn một bằng tám thân sinh học. Nhưng với một thực phẩm này nếu ta có tu tập thì nó nuôi lớn cái pháp thân của mình, đọc xong cái đó mình nhận thực phẩm rồi mình ăn, mình ăn xong xuôi mình về.

Tức là mỗi bữa ăn là bữa tu, một bữa ăn là bữa tu, để cho mọi người ôm vậy nè, tôi còn muốn cho bà con dầu cư sĩ, không có xài bát, chư Tăng xài Bát, nhưng mà có vật đựng, có mâm đựng, đựng đồ ăn trên đó. Đó là gieo duyên, dầu cư sĩ học có chồng, có vợ vẫn gieo duyên khát thực cho họ hết... gieo duyên cho ăn Bát hết. Nếu ăn Bát phải mặc đồng phục. Tôi tính cho ăn cái khay, biết cái tô (japanese lunch post)? Rồi.

Do mỗi nghiệp thiện ác mà ta có Tâm tái tục đầu đời (Tâm sanh) sau đó là một chuỗi đời sống Bình sinh và cuối cùng nó kết thúc bằng tâm Mệnh chung. Và cái Tâm sanh và Tâm mệnh chung là một loại Tâm. Tâm tục sinh này nó cùng một loại, một nguồn gốc với Tâm sinh nhưng mà nó là một cái Tâm khác. Giống như hai cọng họ trong một tô canh họ vậy đó.

Còn nguyên cái khoảng đời giữa này là lúc nào mắt ta biết cảnh sắc, tai ta biết cảnh thanh thì nó nảy ra một loạt: tiếp thu (reception), quan sát (observation), đoán định (determination), tiếp theo là giai đoạn thiện ác gồm có 7 và sau đó nó trở lại Bhavaṅga như cũ, hiểu không?

Hồi nãy tôi có nói rồi, Thập di là khi nào mà 6 Cảnh Trần quá rõ ràng, hoặc quá mạnh, quá đậm nét thì nó có hai Tâm này được gọi là “Tâm mót” hay gọi “Thập di”

- Thập là lược pick up).

- Di là dư sót (remain).

Thì sau 7 cái Tâm Javana thì có thêm 2 cái Thập di, hay tiếng Hán gọi là na cảnh. Na cảnh là cảnh ấy, cảnh ấy là cảnh gì? Cảnh ấy là cảnh của 7 cái này, tức là Tâm có cảnh riêng chứ gì? Nhưng riêng nó nó trở về cảnh cũ của người ta, biết cái kia, cái ấy, biết cái ấy không có cảnh riêng, nhưng mà tại sao hồi nãy tôi né tôi không nói nhiều, là bởi vì khi nào có thời gian mà học riêng về cái Buddhist Psychology, chuyên về tâm pháp, tâm lý học phật giáo mình mới học cái này. Còn cái này thì tôi nhắc sơ qua cho biết là cái Tâm nó vậy đó. Khi nào mà 6 Trần mà nó quá rõ ràng đậm nét thì sau cái giai đoạn thiện ác này nè, nó thêm 2 cái Tâm này nữa.

Tôi ví dụ nha, cô nghe nè (gõ tay lên bàn) quá rõ đúng không? thì sau khi...cô nghe cô bực mình chứ gì? Thì sau 7 cái bực mình đó thì thêm 2 cái nữa.

Còn nghe (gõ nhẹ), chỉ cần có 7 là đủ rồi. Còn gõ lên bàn thật mạnh thì sau khi mình nghe xong nó còn dư, dư hưởng, nghe hiểu không? bây giờ mình đánh trống, tiếng trống có echo không? có. echo tiếng trống có lâu bằng chuông không? không bằng. Nếu nói như vậy thì nghe tiếng trống mình không có cần 2 cái này, còn nghe tiếng chuông thì cần. Bây giờ hiểu chưa? Là một.

Mình ăn cái gì khô, cái gì gọn, mình không cần liếm tay, liếm mép. Còn mình ăn cái gì nó nhớt, nó nước nôi tùm lum, ăn xong phải liếm tay, hiểu không? nghe kịp không?

Nói chung, trần cảnh nào gọn gàng không cần cái này, mà cái nào nó để lại cái dư chấn, để lại dư hưởng, để lại dư âm thì cái đó mới cần, hiểu chưa?

7 sát na Javana cũng là Tâm thiện. Thì hồi nãy tôi nói rồi, mình không có tu thì trước cảnh như ý thì tham, mà trước cảnh bất toại thì sân, nó thường là như vậy đó. Chỉ có cái tên Tứ Niệm Xứ, mà Tứ Niệm Xứ ở đây tôi nói tắt, chứ nói đầy đủ, Tứ Niệm Xứ là ở cái mức nào? ở cái mức mà bên hành giả gọi là miên mật là steable ngon lành, chắc chắn. Chứ còn mà kiểu Thiền mà Thiền hành giả có ba hạng nhớ không?

- Hành giả bậc hạ là hành thiền theo giờ, sau khi xả thiền, hết giờ kinh hành, hết giờ thiền tọa là sống bất thiện như ý.

- Còn bậc trung là sau giờ thiền tọa, thiền hành là chỉ làm toàn việc lành thôi, thí dụ như là quét tước, trồng rau rồi đọc kinh, nghe Pháp nhưng mà có xen kẻ cái thất niệm.

- Còn riêng cái hành giả bậc thượng là họ không có ngồi thiền hành, thiền tọa mà theo cái kiểu giờ mà họ chánh niệm suốt. Nghĩa là buổi sáng họ thức dậy, nghĩa là vừa giết mình thức dậy là họ biết mình đang nằm, mình đang khó chịu, mình đang thiện, đang ác, họ bỏ chân xuống giường rồi họ biết, họ bỏ chân xuống họ biết, rồi họ mới đi từng bước, họ biết, họ đi vô trong nhà tắm, họ mở cửa, mở đèn, xả nước, đánh răng, súc miệng, lau mặt xong rồi quay người đi, tất cả họ không bỏ sót, và cứ như vậy, họ đi ra làm, xuống bếp làm đồ ăn điểm tâm, hoặc họ ra ngoài sân họ tập thể dục. Họ luôn luôn là chánh niệm cứ như vậy cho nguyên một ngày cho tới đi tiểu tiện tắm rửa rồi tới vô ngủ. Khi nào chìm vào giấc ngủ thì thôi, chứ hể còn thức là còn chánh niệm. Đó là bậc thượng.

Còn bậc trung đó là còn thiền hành, thiền tọa theo giờ, ngoài giờ đó ra làm toàn chuyện lành không, nói vậy chứ cơ hội thất niệm rất cao. Nhưng họ làm toàn việc lành thôi.

Còn tệ nhất là nhóm bậc hạ, nó giống như trả nợ quỷ thần. Biết trả nợ quỷ thần không? sáng chơi cho máy 2 tiếng, chiều quét cho máy 2 tiếng, tới trước khi đi ngủ quét tiếng nữa là 5 tiếng rồi xong. Rồi ngoài đó ra là shopping, nghe nhạc, bắt đầu tám, bậc hạ thứ đó tôi gặp nhiều lắm, khổ quá, giống như phân khô với phân ướt, thì phân khô nó đỡ hơn. Hôm bữa tôi đi noài đảo kia, tôi đi ngang mấy ông Việt Nam, mấy ông nói coi chừng đạp nha, tôi nói không có sao, cái này cứt một nắng, nó đỡ hơn cứt ướt, cái nào cũng là phân hết nhưng mà cái một nắng nó đỡ, một nắng mình đạp nó dính ít hơn chút...

Sự khác biệt giữa các hạng chúng sanh cũng nằm ở mỗi dòng Tâm pháp trên đây:

- Người không đắc Thiền Định thì 7 sát na Javana chỉ là các Tâm ác hay Thiện dục giới.

- Ở người có đắc Thiền Định thì ở 7 sát na Javana đôi khi là các Tâm thiện (khi họ nhập định).

- Ở người các bậc Thánh nhân ở 7 sát na Javana đôi khi các Tâm Thánh (khi họ muốn an trú Thánh Tâm).

- Toàn bộ 14 Tâm sở Bất Thiện hay 25 Tâm sở Thiện đều chỉ xuất hiện ở giai đoạn Javana. Hiểu không?

Chỗ javana này là thiện ác, gọi là thiện 25, mà ác là 14, chỉ có chỗ đó. Phải xé nó ra mình mới thấy khiếp, ồ thì ra mình tu là tu vậy đó, cái cấu tạo của mình là vậy đó. Như hôm qua giờ học có 3 buổi mà mình học nhiều dữ lắm, học về vũ trụ quan, học về cấu tạo của con người, của chúng sanh, của phàm, của Thánh, đ1o, rồi tu là tu cái gì? Cái việc gì cần phải làm, hôm qua giờ học mới có 3 buổi là học vậy. Bởi vậy tôi nhớ tôi có nói cô, nếu cô học chuyên chú 10 ngày, cô về cô thành con người khác, tôi sợ cô quên, tha mặt cô nó đơ quá, không hiểu và không nhớ.

Học cách thuyết pháp của Đức Phật.

Đức Phật là người duy nhất thấy đầy đủ tiền nghiệp và khuynh hướng tâm lý chúng sanh để từ đó Ngài chỉ cần một hai lời hướng dẫn đơn sơ cũng có thể giúp người ta khai phá thế giới sinh tử mịt mù

- Có người [Ugghatitannu] không cần học trước, chỉ nghe giảng một lần đã hiểu.

- Hạng hai [pali] là phải có bài bản, giải thích trước sau rồi mới hiểu.

- Hạng ba [Neyyo] phải được học và kèm cặp hành trì từng bước.

- Hạng thứ tư [paramo], người này tôi đa chỉ ở mức từ chương nghĩa là nói, giảng dịch mà không có đắc. Kể cả thuộc lòng Tam tạng mà không đắc.

Đây là 4 hạng người tin Phật, học Phật và tu Phật. Thì Ngài theo cái cơ tánh của mỗi người mà Ngài dạy. Thí dụ như có người thì Ngài chỉ dạy Danh Sắc vô thường là đủ rồi. Có người thì Ngài phải dạy lại chi tiết vậy nè, thì mới hiểu. Hạng thứ ba dạy giáo lý xong, cạo đầu, đắp y, dạy nó đi từng bước oai nghi tế hạnh nè nghe con, ôm bát vậy nè, rồi con ra đường con mắt ngó xuống nghe, đừng nói chuyện với phụ nữ, đừng tích lũy đồ đạc vật dụng nhiều, ừ, rồi Tỳ Kheo khi con bệnh con phải nhờ ai, khi con cần giúp đỡ thì con phải nhờ ai, mình là ông Sư biết giới hạn mình tới đâu? Bởi trong Kinh có cái định nghĩa rất là hay. Tình cờ trong Pali có câu [simamti silan] biết giới hạn chính là giới hạnh. biết điểm dừng, biết cái bottom line, biết cái border line.

Sima là cái ranh để làm lễ, tức là miếng đất đó 800 mẫu, 8 triệu mẫu không quan trọng, nhưng mà chỗ mấy Tỳ Kheo làm có giới hạn, miếng đất trần trụi không cần mái, có mái che thì tốt, nhưng mà minimum là có quy định cái khu đó là ngang nhiều, dài nhiều để cho các Tỳ kheo làm... trong cái khu vực đó mỗi lần làm lễ gom hết vô đó. Luật cấm là anh em mạnh mún...thí dụ đám Giác ngộ làm lễ riêng, đám Ấn Quang, rồi đám Xá lợi, đám Quảng Đức, đám Đại Giác, mỗi người làm lễ riêng là trong luật không có cho. Muốn làm thì anh đi về chỗ anh, nhưng khi đến mảnh đất này nè thì tất cả phải vào cái chỗ đó gọi là Sima, chỗ đó có thể là một nền xi măng, thậm chí thời Đức Phật làm gì có xi măng, chỉ là bãi đất vậy thôi, nhưng mà được Chư Tăng tụng cái lời xác định từ đây về sau anh em làm lễ làm trong cái khu này nha, không làm chỗ khác nha. Họ lấy 4 cục đá họ chôn 4 góc, chỗ đó theo trong Phật giáo là linh thiêng lắm vì chỗ đó là chư Tăng làm lễ mà và từ chỗ linh thiêng đó. Linh thiêng là gì? Là vì đó là chỗ mà Chư tăng cùng hòa hợp thanh tịnh, từ đó mấy cha mới vẽ thêm, mỗi lần mà đào lỗ vậy đó, phật tử mới liêng tiền, liêng vàng vô cúng dường, rồi nhiều cô liêng nữ trang vô, mấy Sư tụng xong lượm lên đeo về tật bệnh tiêu trừ, tai qua nạn khỏi, lễ nào cũng có cái đó hết.

Sima, là xác định từ đây về sau tất cả Chư Tăng đều làm lễ trong đó, theo luật Nam Tông thì đó không hẳn là Chánh điện. Tôi lại chống vì Chánh điện là chỗ phật tử có thể bước lên, còn Sima là tôi không muốn phật tử đặt chân lên đó. Tại mấy chùa làm gọn đó, chứ đúng ra, mấy xứ Quốc giáo người ta làm riêng, Miền Điện người ta làm riêng. Nói xin lỗi cư sĩ lên, đàn bà có tháng đồ tùm lum hết, còn cái này là không, khu này toàn bộ là của mấy cái Tỳ kheo không hà, sa di chỉ quét rồi đi xuống, sa di không có lên đó chơi mà, linh lắm. Còn mình thì làm không có nhắm đến linh thiêng tinh thần mà nhắm đến linh thiêng mê tín. Bởi vậy Kalama, cái Sima của Kalama, tôi rất muốn tôi là thí chủ, tôi bỏ tiền túi tôi lót đá quý, chỗ đó chỉ có 21 tỳ kheo thôi, cái chỗ đó là cái tôi rất muốn làm cái đó, mà ruột lắm. Có nghĩa là nâng nền lên cao, xong xuôi, làm đá quý, trên làm mái che, mà mái che là gì? Mái che là cái mái mà nó hơi xa xa để mưa nó đừng có tạt, tôi không làm vách, hiểu tôi nói không? mái vậy nè, cái nền vậy nè, cái nền nằm trong đây, tôi không muốn làm vách, cô hiểu không? chỉ có cái mái thôi, để cho mưa nó không có tạt, nơi làm lễ chút xíu, như Tăng sự, thọ y nè. Tăng sự có 4 trường hợp:

- Một là thọ y.
- Hai là đại lễ xuất gia.
- Ba là một tăng sự đặc biệt nào đó trong Chư Tăng.
- Bốn là xử phạt

Tức là một là thọ y, hai là phát lộ, ba là chuyện của Tăng, bốn là xuất gia (truyền Đại giới) hoặc là giao phó trách vụ. Thí dụ như bây giờ cái việc đó phải là Sư A làm, phải thông báo từ đây về sau xin chư tăng nhìn nhận Sư A nhận trách nhiệm đó nha. Sư B việc kia nha.

Phát lộ có nghĩa là thú tội, tụng bố tát, tụng Giới và nhận lỗi gọi là phát lộ. Tôi nói bên Nam Tông, Sima là cái chỗ để thọ, y nè, xử phạt nè, phát lộ với chuyện của Tăng. Tăng gồm có ba cái chuyện như sau: truyền đại giới hay là giao phó trách vụ. Thời này không có, nhưng thời đức Phật chuyện gì cũng phải tụng, nói tụng chứ thật ra giao phó bằng tiếng Pali. Thí dụ cái chùa Kalama mừng mên nhiều quá, hành giả vô tu xong xách đích đi hết, chư Tăng thấy không được, Chư Tăng phải tụng: kể từ hôm nay Sư Giác Nguyên sẽ là người [pali] trách nhiệm là người coi kho đồ giáo sản, giáo sản của Tăng, bởi vì Sư Giác Nguyên là người ở đây lâu nhất, tánh rất cẩn thận và siêng, chịu khó giặt và phơi, thấy Sư Giác Nguyên làm nhiều lần chuyện đó được, nay chúng tôi tin cậy, được sự ủy nhiệm của Chư Tăng xin giao cho Tỷ Kheo Giác Nguyên, chịu trách nhiệm làm [pali] có nghĩa là người trực tiếp bảo quản cái đó. Ở Myanmar chỗ nào mà cũng có Sima. Ở Việt Nam cũng có, Việt Nam nhiều lắm đó, nếu có lòng để ý thì biết, nó có 4 cái cục nó có đề chữ, có chùa thì làm chìm dưới đất, có chùa thì... phần lớn các cái chùa sau này tôi biết đều có 4 cái trụ, đó là 4 cái Sima mà trong Kinh Luật còn ghi rõ lắm, cái vật mốc tức cái landmark, cái làm dấu có nhiều loại. Một là lấy hồ nước, lấy núi, nhiều cái đất nó rộng, lấy núi làm cái ranh, thí dụ hướng nam, mấy cái dãy đó, hướng bắc lấy cái hồ đó, có, có những miếng đất. Rồi có trường hợp là cái ranh đó chỉ là 4 cục đá thôi. Mỗi cục đá trong luật còn ghi rõ, mỗi cục đá vậy không dưới 60 kg, tại vì nhỏ quá nó sẽ bị trôi, không dưới 60 kg. Sa di lên quét dọn. Khi các Tỷ Kheo đang làm việc thì không được có mặt. Nói vậy chớ bình thường các xứ Quốc giáo người ta cũng ngại nữ lên đây lắm, tại vì lý do là anh lên đây làm cái gì? nó nhỏ xíu hà, mà lên đây làm cái gì? cô muốn coi cái mô hình Sima mà đẹp nhất tôi thấy là của Chư Tăng của Âu Mỹ làm tại Úc, làm tại Thái lan, chỗ nào có đông Sư Âu Mỹ, trong đó mấy ông để một bức tượng Phật nhỏ xíu, chừng 5kg, có nhiều chỗ không có tượng Phật luôn, có những chỗ trang trí một bức tượng, ngồi bệt đất. Cái Tỷ Kheo phong thủy nó đẹp dữ lắm. Cái đó mà muốn công đức nhiều mình ra công, thí dụ mình... đá, một là họ chở, xe mà họ chở tới nơi phước nó ít lắm, mà nó đổ ở chỗ nào mình ra mình gánh lần 2 cục, 3 cục vô mình sắp, mình gánh cho thọ nó sắp, phước nhiều, đá tốt, đá màu. Ở Miến Điện đá màu nhiều lắm. Tôi có thấy cái chỗ mà Đại Thạch Động kiệt tập Tam Tạng ở Yangon mà gần chùa cẩm thạch màu mà mấy thí chủ mua về gắn ở vách, chỗ Sima này nếu có tiền tôi cũng mua về tôi gắn, chư tăng ngồi giống như ngồi trên cái đài cẩm thạch vậy, mà không có bao nhiêu tiền hết, vì mình mua đá vụn mà về làm Sima chỉ chứa 30 Tỷ Kheo, trong luật có nói rõ là minimum là 21 là tối thiểu, tôi dự trù làm 30. Tại sao tôi thích 30 vì cái gì cũng 30, cốc cũng 30 chỗ ngồi của Tỷ Kheo, tôi làm còn kỹ nữa, khi làm tôi cho căn dây để thấy rõ mây hàng chính xác vậy đó. Mà còn tính là cái chỗ ngồi có đủ rộng không? chứ 30 mà ngồi chum hùm là không được, phước lớn lắm. 30 là Ba La Mật. Muốn trở thành phật là phải tu 30 Ba La Mật, vị Phật tổ đó. Bên Bắc Tông chỉ có 6 Ba La Mật. Ở đây có 10 thôi, nhưng 10 nhân cho 3 cấp thành ra 30. Vì hành 10 Ba la Mật giống như hy sinh tài sản thì đó là Ba La Mật bậc hạ. Vì hành Ba La Mật mà dám hy sinh Tứ Chi Mất mũi thì đó là 10 Ba La Mật.

[23/06/2025 - 01:51 - anhlibrary]

Như vậy thì mỗi một cái niệm thiện ác khi mà xuất hiện nó để lại cho mình tổng cộng là hai thứ quả: thứ nhất là Quả Bình sinh và thứ hai là Quả Tục sinh, nhớ chưa?

- Quả Tục sinh là cái Tâm đầu thai.

- Quả Bình sinh là hoạt động của 6 Căn ngay sau lúc tái sanh, gọi là quả Bình sinh, từ đó quả Bình sinh kéo dài cho đến lúc mạng chung, cho đến lúc cận tử.

Sẵn tôi hỏi luôn, các vị có đồng ý với tôi có những lúc mà thức dậy nó vô cớ, vô duyên nó rất là vui không có chuyện gì hết, có. Rồi có những bữa mình dậy mình chưa có bị gì hết mà trong người nó bực mình, nó sốt, sao? Không phải bệnh nha, cái tâm nó ái nấy cái gì đó, là quả xấu quả khứ.

Bây giờ mình ôn trở lại. Cái làm cho mình buồn là cảnh pháp do nghiệp tạo. Cái tiền nghiệp nó tác động cho mình liên tưởng đến những cái chuyện buồn và vì nó quá là nhanh và quá ngắn cho nên mình không biết mình buồn chuyện gì? Thật ra lúc đó đã có cảnh rồi.

Có hai loại, một loại cảnh pháp thuần túy, một loại cảnh pháp xuất pháp từ cảnh ngũ, cảnh pháp có hai loại:

- Cảnh pháp thuần túy, là một loại cảnh pháp không dựa trên 5...thí dụ như bây giờ tôi suy nghĩ về triết học, về chính trị, về đường lối này nọ là thuần túy cảnh pháp. Bản thân cái tâm hữu phần nó, cảnh hữu phần là cảnh quá khứ, cảnh cận tử quá khứ, rồi.

Còn cái chuyện mà ngay bây giờ tôi buồn đó, cái buồn bây giờ đó là cảnh pháp hiện tại, mà cảnh pháp hiện tại nó đi ra từ đâu? Nó đi ra từ tác động của sinh lý hoặc là từ thời tiết, nghe kịp không? từ thời tiết, từ sinh lý và vì tôi thiếu Chánh niệm cho nên tôi không có biết tại sao tôi buồn. Thật ra không có pháp nào mà không có Duyên hết, nghe hiểu tôi nói không? không có gì trên đời này là không có Duyên, nhưng do tôi thất niệm cho nên tôi không biết tại sao tôi buồn, hoặc là không biết tại sao hôm nay tôi vui. Nếu mà mình có một Chánh niệm thì mình biết tại sao mình khó chịu, tại sao từ sáng giờ mình bức, mà tại vì thời tiết, khí hậu hoặc do người nó không được khỏe, đó là kiếp hiện tại. Nhưng mà nó có trường hợp vậy. Sở dĩ cô nói nghiệp quá khứ thì thế này, do nghiệp quá khứ nó khiến cho đời này mình nghĩ toàn là chuyện buồn không à. Cái người mà phước nhiều họ suy nghĩ rất là lạc quan. Thí dụ như người mà tái sinh bằng cái tâm thọ hỷ họ vui hoài, bởi vì do cái phước quá khứ khiến họ nghĩ toàn là chuyện vui không. Quả bình sinh qua 6 Căn.

Cái dòng Tâm thức mình thường ngày đó, thông thường khi 6 Căn không có cảnh gì đặc biệt, không có gì để nhìn, không có gì để nghe thì nó toàn là Bhavaṅga không, hiểu không? lúc mình ngủ thì Bhavaṅga, nhưng khi mình thức thì cái Bhavaṅga này nó kéo dài được một đôi, nói một đôi nhưng thật ra nó là “n” thì lúc bấy giờ con mắt mình nó làm việc, khi con mắt nó làm việc, bản thân con mắt không thiện, không ác.

Theo A Tỳ Đàm nói trước khi con mắt nó làm việc thì có một cái “Khai ngũ môn” có nghĩa là một cái Tâm nó mở cửa cho cái Tâm nhãn thức làm việc. Cái này tôi chỉ nói cho hiểu thôi. Còn cô muốn nhớ thì phải đọc sách thôi. Sau cái Khai ngũ môn là mới tới con mắt làm việc hay lỗ tai làm việc. Cái số 5 này tượng trưng cho 5 Căn. Sau khi con mắt hoặc lỗ tai, bây giờ nói con mắt cho nó dễ. Sau khi con mắt nó nhìn thấy cái gì đó xong, mình không có học mình cứ tưởng là thấy là buồn vui liền, không phải. Con mắt nó chụp cái hình đó, nó không biết đó là cái gì, hiểu không? con mắt nó chưa biết cái đó là cái gì hết? thì sau khi con mắt nó chụp hình xong, nó phải đưa vô cái tiếp thu (receptive, receive hay là reception), xong chưa? Sau cái reception tới cái Tâm sở thứ hai là Tâm quan sát (observation), sau cái quan sát (observation) xong, nó tới tiếp cái nữa là determination tức là Tâm quyết định, nó xác định đó là cái gì, determination? Sau khi mà nó xác định là cái gì, thì nó mới xảy ra một loạt Tâm 7 sát na thiện hay là ác. Nếu mà cái cảnh đó quá rõ thì ngay sau thiện ác này, nó xuất hiện 2 cái sát na nữa, gọi là thập di. Sau 2 sát na thập di này, nó mới quay trở lại Bhavaṅga như cũ. Còn cái chuyện nó trở lại bao lâu thì tùy, hiểu không? nó bất định vì nó xen kẻ mà, lúc dài, lúc ngắn. Nghe cái này mới quan trọng.

Tại sao có hiện tượng trí nhanh và trí chậm là bởi vì cái người trí nhanh cái Bhavaṅga xen kẻ nó ít, nên họ suy nghĩ rất là mau.

Người trí chậm cái Bhavaṅga nó xen kẻ rất là nhiều, chưa kể là nó còn xen kẻ cái khác nữa. Ngoài cái Bhavaṅga xen kẻ ra nó còn rất là nhiều thứ khác, thí dụ như là nó xen kẻ phiền não.

Thí dụ cô nghe tôi giảng cô không hiểu, cô nảy ra cái Tâm thất vọng, nảy ra các Tâm bức mình, hoặc thí dụ như bây giờ cô đang học với người mà cô thương, cô yêu thích khi người đó giảng cái phần này hiểu thì ít mà cái phần cô ái thì nhiều. Thí dụ như cho tôi học với con nhỏ hoa hậu nào đó đi, nó giảng thì nó giảng tôi có nghe, tôi cứ dòm nó hoài, dòm bàn tay, bàn chân, dòm trên, dòm dưới...tùm lum hết, hiểu không? cho nên cái trí tôi nó chậm, nó chậm là nhiều lý do lắm:

- Một là nó xen kẻ bởi các Bhavaṅga quá nhiều.
- Trường hợp hai là nó bị xen kẻ bởi phiền não
- Hoặc là nó bị phân tâm, nó nghĩ qua chuyện khác, nghe kịp không?

Nó bị phân tâm nghĩ chuyện khác. Hoặc là bị xen kẻ bởi phiền não. Vậy có ba trường hợp:

- Một là phân tâm.

- Trường hợp hai là bị xen kẻ bởi phiền não.
- Ba là Bhavaṅga xen kẻ quá nhiều.

Ba trường hợp này và Bhavaṅga này là quả quá khứ nhớ không. Chính ba điều kiện trên khiến suy nghĩ của ta chậm đi. Khiến ta chậm hiểu vấn đề. Nhưng thật ra nó thiếu tập trung có ba trường hợp: Một là do phân tâm, nghĩ chuyện khác, hai là bị phiền não xen vào. Ba là Bhavaṅga xen vào quá nhiều.

Cái số 5 này tượng trưng cho cái gì? Khai ngũ môn, cái Tâm nó có trách nhiệm mở cửa cho 5 Căn làm việc, thì cái đây là thấy, nghe, ngửi, nếm, chạm. Có nghĩa là cái dòng Bhavaṅga đang xuất hiện, thì có cái gì để nhìn thì nó có Khai ngũ môn (5K) xuất hiện. Bắt đầu dòng suy nghĩ thì không phải là 5K mà nó là Khai ý môn (KY), nó mở cửa cho một cái suy nghĩ cái vấn đề trừu tượng.

Bắt đầu một dòng suy nghĩ về cái đề tài trừu tượng thì nó sẽ có một cái Tâm sở mang tên là khai ý môn.

Bắt đầu công việc của 5 giác quan vật chất thì nó có một cái gọi là Khai Ngũ Môn xuất hiện.

Bắt đầu một loạt suy nghĩ về trừu tượng (KY). Còn cái K5 là nó mở cửa cho cái gì? cho 5 giác quan cụ thể điển hình.

Nói một cách khác có hai cánh cửa.

- Một cánh cửa mở ra để biết cảnh trừu tượng (KY).
- Một cánh cửa mở ra để biết cảnh cụ thể (K5).

Tôi nhắc lại:

- Bhavaṅga này là quả quá khứ.
- Khai ý môn này là Tâm hiện tại không thiện, không ác. Nhưng mà bản thân mấy cái Tâm thấy, nghe, ngửi nó là quả quá khứ.

Do quả quá khứ mà nay lục căn ta biết 6 Trần Như ý hay Bất toại. Có nghĩa là do quả quá khứ mà bây giờ sanh ra cô ăn được cái món mà cô muốn. Giàu nghèo nó chỉ là 6 trần thôi. Giàu hay nghèo chỉ là 6 Trần. Cái thằng nhà nghèo thì nó không có nhiều cái lựa chọn trong cái mà thấy, nghe, ngửi, nó phải chấp nhận cái mà nó thấy...bây giờ tôi hỏi cô nè, nhà cấp bốn trong khu ổ chuột có thằng nào thích không? nhưng vì không có sự lựa chọn. Nhưng còn cô khu Phú mỹ Hưng cô còn chê mà, cô thấy chưa? Như vậy thì 6 Trần của cô là 6 Trần như ý, còn cái thằng lao động ở xóm ổ chuột là 6 Trần phần lớn là bất toại.

- 6 Căn mà nhận biết Trần bất toại là do quả xấu đời trước.
- 6 Căn mà nhận biết 6 Trần như ý là do quả lành đời trước.
- Người không tu hành khi 6 Căn biết 6 Trần bất toại (do quả xấu đời trước) thì có Tâm bất mãn, đối kháng, tạo thêm nghiệp xấu đời sau.
- Người không tu hành khi 6 Căn biết 6 Trần Như ý thì khởi Tâm tham tiếp tục tạo quả xấu đời sau.
- Người có tu hành trước Trần cảnh bất toại hay như ý nào cũng đều nhận biết bằng Chánh niệm nên quả xấu hay quả tốt đều là điều kiện để gieo nhân tốt.

Tức là người không có tu thì khi 6 Căn biết 6 Trần bất toại thì Tâm sân. Khi 6 Căn biết 6 Trần như ý thì Tâm tham. Như vậy thì sao ta? Có nghĩa là đối với người không có tu thì họ nhận quả lành hay quả ác cũng đều nhận bằng Tâm bất thiện hết. Còn người có tu đầu nhận quả lành hay quả ác họ cũng đều tạo ra nhân tốt.

Đó là lý do vì đâu ta phải tu Chánh niệm.

Tâm thức là một dòng chảy với nhiều giọt nước và các thành phần hỗn hợp trong đó. Cái này hiểu không? đây là thí dụ. Nói vậy có nghĩa là xét trên Tâm lý hay Sinh lý trong cái gọi là chúng sanh không có chi là một thực thể đơn thuần.

Thân và Tâm đều được cấu tạo bởi nhiều thành tố và liên tục sanh diệt thay đổi. Chỉ có người tu tập Tuệ quán (có niệm và tuệ) mới trực tiếp thấy ra điều này, không thông qua sách vở hay lời thuyết giảng của người khác.

Chính nhận thức trực tiếp này mới giúp ta từng bước lìa bỏ ảo tưởng về bản thân và thế giới để thấy rằng trên đời thực ra không có gì đáng để thích hay ghét. Bởi ta không thể nặng lòng với một bụm bột nước hay một đám khói hư ảo. Ta nặng lòng thích hay ghét cái gì đó chỉ vì còn thấy nó là quan trọng, là một thực thể (substant) giá trị hoặc quan trọng, đầu tiêu cực hay tích cực.

Bởi vì khi mà tôi quan trọng cái câu chữ của cô thì lúc bấy giờ câu chữ đó, tôi coi nặng cái giá trị tiêu cực. Khi cô khen tôi, tôi thấy thích, tôi thấy cái lời khen đó có một cái giá trị tích cực. Nhưng mà hai cái tiêu và tích đó, nó chỉ có ở người có ảo tưởng thôi. Chứ khi mình thấy mọi thứ nó chỉ chớp nhoáng, chớp nhoáng thì ở đó nó không có giá trị gì cả, tất cả nó chỉ là chớp nhoáng thôi. Bởi vậy nó có một lý do rất là sâu kín là tại sao tôi thích xài đồ inox, xài đồ titan là vì nó không có hư, còn ba cái đồ sắt, tôi về tôi đem mấy cái cây tôi về tôi tưởng mấy cái inox, tôi đi tôi không có đem cục nam châm, nó sét rồi, hôm qua tôi mới vừa coi, thấy nó sét rồi, mà cầm nó là inox mà bây giờ nó sét rồi, tôi không biết là cái gì mà nó sét, trời ơi nó chán, trong khi mấy cái đồ inox của tôi để thiên thu, ở bên tôi có cái bàn dây vậy nè, cái đó về là tôi tháo được, có đồ ráp, đem về Kalama để ngoài sân đó. Hoặc là tôi tính lấy cái đó làm cái bục nói chuyện của mấy diễn giả pháp sư, hay về để cái bục mình gần đó, còn không nữa để ngoài vườn, chất thực phẩm lên để cho Chư Tăng, Phật tử đi ngang, người ta lấy cái đồ đó để bát. Tôi tính vậy đó, để ngoài vườn không có đẹp vô, để thiên thu ngoài vườn luôn không có cần, còn bằng gỗ cũng hư, bằng sắt cũng hư, bằng cái gì cũng hư hết, còn cái này tôi để ngoài vườn, để chết luôn ngoài vườn, rồi cái chỗ đó tôi để nguyên cái chỗ để thực phẩm lên, tới giờ Chư tăng đi ngang, tại mai một sẽ có lúc Chư Tăng có lúc không ăn buffet mà ăn đi bát. Tôi muốn vậy lắm, tôi rất là muốn bà con có chuyện làm phước. Nguyên cái vườn Kalama hình chữ nhật tôi sẽ làm cho 4, 6 hoặc là 8. 4 thì ít quá, tôi cho 6 trạm đi Bát, 8 trạm đi Bát. Tức là mỗi chỗ có cái bàn, còn không nữa mình giảm còn 4, có nghĩa là Chư Tăng depart từ đây, nhận ở đây chút rồi qua đây chút, đi đây chút, đi đây chút... rồi về ăn ở đây. Và tôi cũng muốn hành giả là mai một ăn buffet cũng vậy, sáng bắt đầu đi buffet, tôi không biết cốc quý vị ở đâu, nhưng mỗi khi ăn, quý vị tập trung về một góc, mình mới đi kinh hành, tại sao vậy? cho quý vị đói, đi hết miếng đất tôi mới cho ăn, đi kinh hành chánh niệm đi từ từ về tới đây rồi vô đây nhận đồ ăn, nhận xong, ăn xong mới tan về muôn hướng, ai về cốc này. Nhưng mà tất cả khi xuất phát đi lấy thực phẩm phải về góc này hết. Trước khi lấy hoặc sau khi lấy, chắc đứng đây lấy quá, đi một vòng vậy nè, đi kinh hành một vòng mới vô đây lấy đồ ăn, ăn không cần tụng kinh nhiều, chỉ đọc một lời tri ơn thôi.

- Tri ơn Tam Bảo.

- Tri ơn chúng sanh.

- Tri ơn nguồn thực phẩm. Tức là nguồn thực phẩm này được tái tạo bởi đất trời, bởi tín tâm của Phật tử và rốt ráo nhất là được chế tạo bởi bốn Đại. Thực phẩm này nuôi dưỡng tám thân bốn Đại này. Với sự nuôi dưỡng ấy ta không tu tập thì ta chỉ nuôi lớn một bằng tám thân sinh học. Nhưng với một thực phẩm này nếu ta có tu tập thì nó nuôi lớn cái pháp thân của mình, đọc xong cái đó mình nhận thực phẩm rồi mình ăn, mình ăn xong xuôi mình về.

Tức là mỗi bữa ăn là bữa tu, một bữa ăn là bữa tu, để cho mọi người ôm vậy nè, tôi còn muốn cho bà con dầu cư sĩ, không có xài bát, chư Tăng xài Bát, nhưng mà có vật đựng, có mâm đựng, đựng đồ ăn trên đó. Đó là gieo duyên, dầu cư sĩ học có chồng, có vợ vẫn gieo duyên khát thực cho họ hết...gieo duyên cho ăn Bát hết. Nếu ăn Bát phải mặc đồng phục. Tôi tính cho ăn cái khay, biết cái tô (japanese lunch post)? Rồi.

Do mỗi nghiệp thiện ác mà ta có Tâm tái tục đầu đời (Tâm sanh) sau đó là một chuỗi đời sống Bình sinh và cuối cùng nó kết thúc bằng tâm Mệnh chung. Và cái Tâm sanh và Tâm mệnh chung là một loại Tâm. Tâm tục sinh này nó cùng một loại, một nguồn gốc với Tâm sinh nhưng mà nó là một cái Tâm khác. Giống như hai cọng họ trong một tổ canh họ vậy đó.

Còn nguyên cái khoảng đời giữa này là lúc nào mắt ta biết cảnh sắc, tai ta biết cảnh thanh thì nó nảy ra một loạt: tiếp thu (reception), quan sát (observation), đoán định (determination), tiếp theo là giai đoạn thiện ác gồm có 7 và sau đó nó trở lại Bhavaṅga như cũ, hiểu không?

Hồi này tôi có nói rồi, Thập di là khi nào mà 6 Cảnh Trần quá rõ ràng, hoặc quá mạnh, quá đậm nét thì nó có hai Tâm này được gọi là “Tâm mót” hay gọi “Thập di”

- Thập là lược pick up).

- Di là dư sót (remain).

Thì sau 7 cái Tâm Javana thì có thêm 2 cái Thập di, hay tiếng Hán gọi là na cảnh. Na cảnh là cảnh ấy, cảnh ấy là cảnh gì? Cảnh ấy là cảnh của 7 cái này, tức là Tâm có cảnh riêng chứ gì? Nhưng riêng nó nó trở về cảnh cũ của người ta, biết cái kia, cái ấy, biết cái ấy không có cảnh riêng, nhưng mà tại

sao hồi nãy tôi né tôi không nói nhiều, là bởi vì khi nào có thời gian mà học riêng về cái Buddhist Psychology, chuyên về tâm pháp, tâm lý học phật giáo mình mới học cái này. Còn cái này thì tôi nhắc sơ qua cho biết là cái Tâm nó vậy đó. Khi nào mà 6 Trần mà nó quá rõ ràng đậm nét thì sau cái giai đoạn thiện ác này nè, nó thêm 2 cái Tâm này nữa.

Tôi ví dụ nha, cô nghe nè (gõ tay lên bàn) quá rõ đúng không? thì sau khi...cô nghe cô bực mình chứ gì? Thì sau 7 cái bực mình đó thì thêm 2 cái nữa.

Còn nghe (gõ nhẹ), chỉ cần có 7 là đủ rồi. Còn gõ lên bàn thật mạnh thì sau khi mình nghe xong nó còn dư, dư hưởng, nghe hiểu không? bây giờ mình đánh trống, tiếng trống có echo không? có. echo tiếng trống có lâu bằng chuông không? không bằng. Nếu nói như vậy thì nghe tiếng trống mình không có cần 2 cái này, còn nghe tiếng chuông thì cần. Bây giờ hiểu chưa? Là một.

Mình ăn cái gì khô, cái gì gọn, mình không cần liếm tay, liếm mép. Còn mình ăn cái gì nó nhớt, nó nước nôi tùm lùm, ăn xong phải liếm tay, hiểu không? nghe kịp không?

Nói chung, trần cảnh nào gọn gàng không cần cái này, mà cái nào nó để lại cái dư chấn, để lại dư hưởng, để lại dư âm thì cái đó mới cần, hiểu chưa?

7 sát na Javana cũng là Tâm thiện. Thì hồi nãy tôi nói rồi, mình không có tu thì trước cảnh như ý thì tham, mà trước cảnh bất toại thì sân, nó thường là như vậy đó. Chỉ có cái tên Tứ Niệm Xứ, mà Tứ Niệm Xứ ở đây tôi nói tắt, chứ nói đầy đủ, Tứ Niệm Xứ là ở cái mức nào? ở cái mức mà bên hành giả gọi là miên mật là steable ngon lành, chắc chắn. Chứ còn mà kiểu Thiền mà Thiền hành giả có ba hạng nhớ không?

- Hành giả bậc hạ là hành thiền theo giờ, sau khi xả thiền, hết giờ kinh hành, hết giờ thiền tọa là sống bất thiện như ý.

- Còn bậc trung là sau giờ thiền tọa, thiền hành là chỉ làm toàn việc lành thôi, thí dụ như là quét tước, trồng rau rồi đọc kinh, nghe Pháp nhưng mà có xen kẻ cái thất niệm.

- Còn riêng cái hành giả bậc thượng là họ không có ngồi thiền hành, thiền tọa mà theo cái kiểu giờ mà họ chánh niệm suốt. Nghĩa là buổi sáng họ thức dậy, nghĩa là vừa giết mình thức dậy là họ biết mình đang nằm, mình đang khó chịu, mình đang thiện, đang ác, họ bỏ chân xuống giường rồi họ biết, họ bỏ chân xuống họ biết, rồi họ mới đi từng bước, họ biết, họ đi vô trong nhà tắm, họ mở cửa, mở đèn, xả nước, đánh răng, súc miệng, lau mặt xong rồi quay người đi, tất cả họ không bỏ sót, và cứ như vậy, họ đi ra làm, xuống bếp làm đồ ăn điểm tâm, hoặc họ ra ngoài sân họ tập thể dục. Họ luôn luôn là chánh niệm cứ như vậy cho nguyên một ngày cho tới đi tiểu tiện tắm rửa rồi tới vô ngủ. Khi nào chìm vào giấc ngủ thì thôi, chứ hể còn thức là còn chánh niệm. Đó là bậc thượng.

Còn bậc trung đó là còn thiền hành, thiền tọa theo giờ, ngoài giờ đó ra làm toàn chuyện lành không, nói vậy chứ cơ hội thất niệm rất cao. Nhưng họ làm toàn việc lành thôi.

Còn tệ nhất là nhóm bậc hạ, nó giống như trả nợ quỷ thần. Biết trả nợ quỷ thần không? sáng chơi cho mày 2 tiếng, chiều quát cho mày 2 tiếng, tới trước khi đi ngủ quát tiếng nữa là 5 tiếng rồi xong. Rồi ngoài đó ra là shopping, nghe nhạc, bắt đầu tám, bậc hạ thứ đó tôi gặp nhiều lắm, khổ quá, giống như phân khô với phân ướt, thì phân khô nó đỡ hơn. Hôm bữa tôi đi noài đảo kia, tôi đi ngang mấy ông Việt Nam, mấy ông nói coi chừng đạp nha, tôi nói không có sao, cái này cứt một nắng, nó đỡ hơn cứt ướt, cái nào cũng là phân hết nhưng mà cái một nắng nó đỡ, một nắng mình đạp nó dính ít hơn chút...

Sự khác biệt giữa các hạng chúng sanh cũng nằm ở mỗi dòng Tâm pháp trên đây:

- Người không đắc Thiền Định thì 7 sát na Javana chỉ là các Tâm ác hay Thiện dục giới.

- Ở người có đắc Thiền Định thì ở 7 sát na Javana đôi khi là các Tâm thiện (khi họ nhập định).

- Ở người các bậc Thánh nhân ở 7 sát na Javana đôi khi các Tâm Thánh (khi họ muốn an trú Thánh Tâm).

- Toàn bộ 14 Tâm sở Bất Thiện hay 25 Tâm sở Thiện đều chỉ xuất hiện ở giai đoạn Javana. Hiểu không?

Chỗ javana này là thiện ác, gọi là thiện 25, mà ác là 14, chỉ có chỗ đó. Phải xé nó ra mình mới thấy khiếp, ô thì ra mình tu là tu vậy đó, cái cấu tạo của mình là vậy đó. Như hôm qua giờ học có 3 buổi mà mình học nhiều dữ lắm, học về vũ trụ quan, học về cấu tạo của con người, của chúng sanh, của phàm, của Thánh, đ1o, rồi tu là tu cái gì? Cái việc gì cần phải làm, hôm qua giờ học mới có 3 buổi

là học vậy. Bởi vậy tôi nhớ tôi có nói cô, nếu cô học chuyên chú 10 ngày, cô về cô thành con người khác, tôi sợ cô quên, tha mặt cô nó đơ quá, không hiểu và không nhớ.

Học cách thuyết pháp của Đức Phật.

Đức Phật là người duy nhất thấy đầy đủ tiền nghiệp và khuynh hướng tâm lý chúng sanh để từ đó Ngài chỉ cần một hai lời hướng dẫn đơn sơ cũng có thể giúp người ta khai phá thế giới sinh tử mịt mù.

- Có người [Ugghatitannu] không cần học trước, chỉ nghe giảng một lần đã hiểu.

- Hạng hai [pali] là phải có bài bản, giải thích trước sau rồi mới hiểu.

- Hạng ba [Neyyo] phải được học và kèm cặp hành trì từng bước.

- Hạng thứ tư [paramo], người này tối đa chỉ ở mức từ chương nghĩa là nói, giảng dịch mà không có đắc. Kể cả thuộc lòng Tam tạng mà không đắc.

Đây là 4 hạng người tin Phật, học Phật và tu Phật. Thì Ngài theo cái cơ tánh của mỗi người mà Ngài dạy. Thí dụ như có người thì Ngài chỉ dạy Danh Sắc vô thường là đủ rồi. Có người thì Ngài phải dạy lại chi tiết vậy nè, thì mới hiểu. Hạng thứ ba dạy giáo lý xong, cạo đầu, đắp y, dạy nó đi từng bước oai nghi tế hạnh nè nghe con, ôm bát vậy nè, rồi con ra đường con mắt ngó xuống nghe, đừng nói chuyện với phụ nữ, đừng tích lũy đồ đạc vật dụng nhiều, ừ, rồi Tỷ Kheo khi con bệnh con phải nhờ ai, khi con cần giúp đỡ thì con phải nhờ ai, mình là ông Sư biết giới hạn mình tới đâu? Bởi trong Kinh có cái định nghĩa rất là hay. Tình cờ trong Pali có câu [simamti silan] biết giới hạn chính là giới hạnh. biết điểm dừng, biết cái bottom line, biết cái border line.

Sima là cái ranh để làm lễ, tức là miếng đất đó 800 mẫu, 8 triệu mẫu không quan trọng, nhưng mà chỗ mấy Tỷ Kheo làm có giới hạn, miếng đất trần trụi không cần mái, có mái che thì tốt, nhưng mà minimum là có quy định cái khu đó là ngang nhiều, dài nhiều để cho các Tỷ kheo làm... trong cái khu vực đó mỗi lần làm lễ gom hết vô đó. Luật cấm là anh em mạnh mún...thí dụ đám Giác ngộ làm lễ riêng, đám Ấn Quang, rồi đám Xá lợi, đám Quảng Đức, đám Đại Giác, mỗi người làm lễ riêng là trong luật không có cho. Muốn làm thì anh đi về chỗ anh, nhưng khi đến mảnh đất này nè thì tất cả phải vào cái chỗ đó gọi là Sima, chỗ đó có thể là một nền xi măng, thậm chí thời Đức Phật làm gì có xi măng, chỉ là bãi đất vậy thôi, nhưng mà được Chư Tăng tụng cái lời xác định từ đây về sau anh em làm lễ làm trong cái khu này nha, không làm chỗ khác nha. Họ lấy 4 cục đá họ chôn 4 góc, chỗ đó theo trong Phật giáo là linh thiêng lắm vì chỗ đó là Chư Tăng làm lễ mà và từ chỗ linh thiêng đó. Linh thiêng là gì? Là vì đó là chỗ mà Chư tăng cùng hòa hợp thanh tịnh, từ đó mấy cha mới về thêm, mỗi lần mà đào lỗ vậy đó, Phật tử mới liệng tiền, liệng vàng vô cúng dường, rồi nhiều cô liệng nữ trang vô, mấy Sư tụng xong lược lên đeo về tạt bệnh tiêu trừ, tai qua nạn khỏi, lễ nào cũng có cái đó hết.

Sima, là xác định từ đây về sau tất cả Chư Tăng đều làm lễ trong đó, theo luật Nam Tông thì đó không hẳn là Chánh điện. Tôi lại chống vì Chánh điện là chỗ Phật tử có thể bước lên, còn Sima là tôi không muốn Phật tử đặt chân lên đó. Tại mấy chùa làm gọn đó, chứ đúng ra, mấy xứ Quốc giáo người ta làm riêng, Miền Điện người ta làm riêng. Nói xin lỗi cư sĩ lên, đàn bà có tháng đỏ tùm lum hết, còn cái này là không, khu này toàn bộ là của mấy cái Tỷ kheo không hà, sa di chỉ quét rồi đi xuống, sa di không có lên đó chơi mà, linh lắm. Còn mình thì làm không có nhắm đến linh thiêng tinh thần mà nhắm đến linh thiêng mê tín. Bởi vậy Kalama, cái Sima của Kalama, tôi rất muốn tôi là thí chủ, tôi bỏ tiền túi tôi lót đá quý, chỗ đó chỉ có 21 tỷ kheo thôi, cái chỗ đó là cái tôi rất muốn làm cái đó, mà ruột lắm. Có nghĩa là nâng nền lên cao, xong xuôi, làm đá quý, trên làm mái che, mà mái che là gì? Mái che là cái mái mà nó hơi xa xa để mưa nó đừng có tạt, tôi không làm vách, hiểu tôi nói không? mái vậy nè, cái nền vậy nè, cái nền nằm trong đây, tôi không muốn làm vách, cô hiểu không? chỉ có cái mái thôi, để cho mưa nó không có tạt, nơi làm lễ chút xíu, như Tăng sự, thọ y nè.

Tăng sự có 4 trường hợp:

- Một là thọ y.

- Hai là đại lễ xuất gia.

- Ba là một tăng sự đặc biệt nào đó trong Chư Tăng.

- Bốn là xử phạt

Tức là một là thọ y, hai là phát lộ, ba là chuyện của Tăng, bốn là xuất gia (truyền Đại giới) hoặc là giao phó trách vụ. Thí dụ như bây giờ cái việc đó phải là Sư A làm, phải thông báo từ đây về sau xin chư tăng nhìn nhận Sư A nhận trách nhiệm đó nha. Sư B việc kia nha.

Phát lộ có nghĩa là thú tội, tụng bố tát, tụng Giới và nhận lỗi gọi là phát lộ. Tôi nói bên Nam Tông, Sima là cái chỗ để thọ, y nê, xử phạt nê, phát lộ với chuyện của Tăng. Tăng gồm có ba cái chuyện như sau: truyền đại giới hay là giao phó trách vụ. Thời này không có, nhưng thời đức Phật chuyện gì cũng phải tụng, nói tụng chứ thật ra giao phó bằng tiếng Pali. Thí dụ cái chùa Kalama mừng mên nhiều quá, hành giả vô tu xong xách đích đi hết, chư Tăng thấy không được, Chư Tăng phải tụng: kể từ hôm nay Sư Giác Nguyên sẽ là người [pali] trách nhiệm là người coi kho đồ giáo sản, giáo sản của Tăng, bởi vì Sư Giác Nguyên là người ở đây lâu nhất, tánh rất cẩn thận và siêng, chịu khó giặt và phơi, thấy Sư Giác Nguyên làm nhiều lần chuyện đó được, nay chúng tôi tin cậy, được sự ủy nhiệm của Chư Tăng xin giao cho Tỷ Kheo Giác Nguyên, chịu trách nhiệm làm [pali] có nghĩa là người trực tiếp bảo quản cái đó. Ở Myanmar chỗ nào mà cũng có Sima. Ở Việt Nam cũng có, Việt Nam nhiều lắm đó, nếu có lòng để ý thì biết, nó có 4 cái cục nó có để chữ, có chùa thì làm chìm dưới đất, có chùa thì... phần lớn các cái chùa sau này tôi biết đều có 4 cái trụ, đó là 4 cái Sima mà trong Kinh Luật còn ghi rõ lắm, cái vật mốc tức cái landmark, cái làm dấu có nhiều loại. Một là lấy hồ nước, lấy núi, nhiều cái đất nó rộng, lấy núi làm cái ranh, thí dụ hướng nam, mấy cái dãy đó, hướng bắc lấy cái hồ đó, có, có những miếng đất. Rồi có trường hợp là cái ranh đó chỉ là 4 cục đá thôi. Mỗi cục đá trong luật còn ghi rõ, mỗi cục đá vậy không dưới 60 kg, tại vì nhỏ quá nó sẽ bị trôi, không dưới 60 kg. Sa di lên quét dọn. Khi các Tỷ Kheo đang làm việc thì không được có mặt. Nói vậy chớ bình thường các xứ Quốc giáo người ta cũng ngại nữ lên đây lắm, tại vì lý do là anh lên đây làm cái gì? nó nhỏ xíu hà, mà lên đây làm cái gì? cô muốn coi cái mô hình Sima mà đẹp nhất tôi thấy là của Chư Tăng của Âu Mỹ làm tại Úc, làm tại Thái lan, chỗ nào có đông Sư Âu Mỹ, trong đó mấy ông để một bức tượng Phật nhỏ xíu, chừng 5kg, có nhiều chỗ không có tượng Phật luôn, có những chỗ trang trí một bức tượng, ngồi bệt đất. Cái Tỷ Kheo phong thủy nó đẹp dữ lắm. Cái đó mà muốn công đức nhiều mình ra công, thí dụ mình... đá, một là họ chở, xe mà họ chở tới nơi phước nó ít lắm, mà nó đổ ở chỗ nào mình ra mình gánh lần 2 cục, 3 cục vô mình sắp, mình gánh cho thợ nó sắp, phước nhiều, đá tốt, đá màu. Ở Miền Điện đá màu nhiều lắm. Tôi có thấy cái chỗ mà Đại Thạch Động kết tập Tam Tạng ở Yangon mà gần chùa cẩm thạch màu mà mấy thí chủ mua về gắn ở vách, chỗ Sima này nếu có tiền tôi cũng mua về tôi gắn, chư tăng ngồi giống như ngồi trên cái đài cẩm thạch vậy, mà không có bao nhiêu tiền hết, vì mình mua đá vụn mà về làm Sima chỉ chứa 30 Tỷ Kheo, trong luật có nói rõ là minimum là 21 là tối thiểu, tôi dự trù làm 30. Tại sao tôi thích 30 vì cái gì cũng 30, cốc cũng 30 chỗ ngồi của Tỷ Kheo, tôi làm còn kỹ nữa, khi làm tôi cho căn dây để thấy rõ mấy hàng chính xác vậy đó. Mà còn tính là cái chỗ ngồi có đủ rộng không? chứ 30 mà ngồi chum húp là không được, phước lớn lắm. 30 là Ba La Mật. Muốn trở thành phật là phải tu 30 Ba la Mật, vị Phật tổ đó. Bên Bắc Tông chỉ có 6 Ba La Mật. Ở đây có 10 thôi, nhưng 10 nhân cho 3 cấp thành ra 30.

- Vì hành 10 Ba la Mật giống như hy sinh tài sản thì đó là Ba La Mật bậc hạ.

- Vì hành Ba La Mật mà dám hy sinh Tứ Chi Mắt mũi thì đó là 10 Ba La Mật.